

การศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพในมิติทางจิต และมิติทางสังคมจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมือง เนื่องจากการรื้อย้ายชุมชนบริเวณ แนวคลองแม่ข่า โดยทำเป็นกรณีศึกษาชุมชนร่วมใจสามัคคี เทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนจากกลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรื้อย้ายจำนวน 14 คน ใช้วิธีเลือกแบบ เจริญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง แบบสนทนากลุ่ม และแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การ สนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นตรงกันว่าการ เปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางกายภาพ มีผลกระทบต่อสุขภาพในมิติทางจิต และมิติทางสังคมใน เชียงบวก การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางสังคม มี ผลกระทบต่อสุขภาพในมิติทางจิตทั้งเชิงบวกและลบ แต่มีผลกระทบต่อสุขภาพในมิติทางสังคมใน เชียงบวก ในขณะที่ปัจจัยทางด้านการเมืองนั้น พบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็น แตกต่างกัน โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั้งในมิติทางจิต และมิติทางสังคม ส่วนกลุ่มผู้นำชุมชนมีความเห็นว่า มี ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั้ง 2 มิติในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านโยบายการรื้อย้ายชุมชนส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ต่อประชาชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงแนวนโยบายการรื้อย้ายชุมชน ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ การยอมรับและ การมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การเข้าร่วมกระบวนการในการกำหนดนโยบาย วางแผน และหา แนวทางแก้ไขปัญหาของตนเอง การรื้อย้ายชุมชนเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและเป็นปัญหาที่ซ่อนอยู่ ภายใต้อาณาปัญหาใหญ่อื่น ๆ ดังนั้น แนวทางในการปรับปรุงชุมชนแออัดรัฐบาลจึงควรมีการพิจารณา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และป้องกันผลกระทบ เชิงลบต่อสุขภาพของประชาชนด้วย

The purpose of this qualitative study is to explore the impact on mental and social health arising from such health determinants changes as physical, economic, social and governmental factors due to “The Resettlement of the marginal Klong Maekha community.” This is a case study of the “Roumjaisamak Community, Chiang Mai Municipality.” Samples to whom the purposive sampling method were applied are 14 people who represent the leaders of this social group and the persons concerned with managing the resettlement. The study instrument was unstructured interview, in-depth interview and focus group. All of data from literature review, informal interview, discussion of focus group and the in-depth interview are analyzed, using content analysis.

The results show that the leaders of the community and the resettlement staff agree that the changing physical factors present a positive impact on mental and social health. The change of economic and social conditions had both positive and negative impacts on mental health, while they afforded only a positive impact on social health. On the other hand, governmental factors gave rise to a different attitudes between the leaders of social group and the official staff. The latter believe that change does not impact on mental and social health while the communal leaders suggest that this factor has more of a negative than a positive impact.

The study suggests that The Congested Community Resettlement Policy induces both positive and negative health impacts among the people involved. Secondly, the results can be used as guidelines for solving and improving this project, which is dependent upon basic information, requirement, acceptance and participation of community such as co-operation policy process arrangement, planning and finding solution by themselves. The resettlement problems are complicated and partly overlaid by other important problems. Concluding, the government should concern about several factors in order to solve the congested community problem.